

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

Articolile nefrancate nu se primescu
si nu mai de la corespondintii re-
dactiei ai „Federatiunii.“ Scrisori
anime nu se publica. Articiile tra-
nscrisi si nepublicati se voru arde si nu
mai la cerere expressa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siesse lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romanii:

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taes'a timbrale
pentru fiecare-care publicatiune sepa-
ratu. In locul deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Buda-pest'a, 1/13 Juniu 1874.

Novell'a elect. trecuta prin sectiuni,
se la comisiunea centrale, unde
se debate de nou si terminandu-se dora
Luni-a viit. se spera, ca proiectulu
se va presentá in siedinti'a de
si a camerei deputatiloru. Cu place-
amu actu despre imbucuratori'a
regiurare ca comiss. centr. a inlatu-
mai tote emendaminele reactiu-
facute in unele sectiuni pentru
ingerea dreptului electoral in Tran-
sylvania. Guvernulu insu-si dupa cum
se mai informati au revenitu a supr'a
dictiuniloru d'in proiectulu seu de
dandu locu reclamatiunii ce s'au
tu de unu functionariu rom. cu in-
tia, in favorea alegatoriloru tier-
firsece mai mare parte romani
estu-modu este sperantia, ca dis-
ortiuinea cea mare a legii in pri-
a dreptului elect. in Ungaria si
silvanii'a, se va inlatu de si nu
otulu, cellu pucinu in partea ei cea
appesatoria, este inse neapperata
aintia, ca deputatii rom. — fara
tre de partita, — se redice cuven-
atatu cu occasiunea desbateriloru
erali, catu si la celle speciale, spre
minu cu date pre deputati si pre
vern'u asupr'a marelui inconvenientu,
venitu fara indoiele nu numai d'in
nosceria impregiurariloru, ci si mai
d'in neincredere ca'tra Romani,
ce este reulu cellu mai mare intre
ari si romani, dar care in interes-
ambeloru parti trebuie se incete
a, era inceputulu se-lu faca guver-
; Romanii, voru sei negressitu, ap-
a amicabile a apropiare, fara de
inse, increderea este imposibile.
u potemu, neci asta data, a retace
earea deputatiloru romani fia gu-
amentali fia oppositionali, facia cu
a lege momentosa, ca nu se intru-
spre actiune solidaria, considerandu
iunea Transilvaniei de a loru pro-
si facandu toti pasii possibili la
steriu si la corifeii partiteloru, pen-
si indupleca, cu modalitate recon-
toria, la dreptate si ecuitate in pri-
a Transilvaniei. Cu atatu mai verto-
ne pare reu de acesta nepesare, ca-ci
e unii deputati romani d'in opposi-
si d'in part. deakista se facusse
a de conferintia commune si des-
conclusulu eventuale, d'a merge in
ore la toti ministrii: spre a sollici-
schimbarea SS-loru legii elect. rela-
a Transilvanii'a, ceea ce prin ur-
e s'a si notificatu ministrului pre-
inte, care se arreta bine dispusu in
privintia, descoporindu-si bucuria
ur'a apropiarei, marturisindu insu-si
estiunea este intru adeveru cestiune
meredere. — Totu d'in asta cauza,
ne potemu in fine ascunde dorerea
neci prelatii nostri neci functionarii
mai mai inalti d'in locu, nu se in-
sedia catu-si de pucinu de cestiu-
nostre politice. Ambii Metropoliti
suffraganii loru ar fi trebuitu se in-
renia cu tota auctoritatea si influin-
loru la ministeriu in favorea Tran-
sylvaniei precum faceau Siagun'a si
ditiu! Era nu a se retrage numai in
ulu altariulu unde inca, locul re-
reulu forte angustu, daca ni lipsesce
renulu politicu. Assemene functio-
ni rom. d'in locu mai alessu Ardele-
ar face forte bine se essa odata d'in
serv'a ce observa de atatu amar de

timpu si se bata la usiele ministriloru,
informandu-i la ecuitate si multa inti-
elleptiune politica ce trebuie se urmedie
de nu de dragulu nostru, cellu pucinu
d'in interessulu statulu alle carui-a
destine sunt puse in manile loru. Apoi
in fine d'aca chauvinismulu magiaru au
molipsitu si pre ministrii tierrei pana a
respinge si dictaminele ratiunei, cei in
dreptu d'entre romani si a nume consi-
liarii intimi de ai Domnitoriulu se se
apropia de tronul spunendu pasurile si ne-
casurile ce indura de unu decenniu fidelii
sei romani, cari au doveditu in fapta cre-
dinti'a loru in timpulu strimtoarei dinas-
tiei si dovedescu chiaru prin supporta-
rea in tacere a injuriiloru arruncate pre
capulu loru, caroru-a, este timpul a li-se
pune capetu, spre a nu se impinge ap-
pesatii la desperatiune. Asfelu price-
pemu noi missiunea prelatiloru nostri
si a consiliariloru intimi de statu, ca-ci
altmintrea inaltulu titlu semena cu: lu-
cus a non lucendo.

Junctiunile.

CONVENTIUNEA

(Fina.)

Essercitarea controlulu se va face pre-
piorulu unei depline reciprocitati, partile
contractante potendu fia-care din parte-i de
a face a se aplica personeloru cari intra si
acelloru-a cari essu, regulamentele si legile
de politica in vigore in statulu respectivu.

Art. 15. Inaltele parti contractante voru
da agintiloru loru de politia instructiuni,
cari voru precisá atributiunile si competen-
tia loru.

Art. 16. Ambele guverne voru lua di-
spositiuni in scopu de a scuti de formalita-
tea pasportulu pre impiegatii ambeloru
state cari se voru legitimá, ca ast-felu, fia
prin uniform'a loru, fia prin certificatele su-
perioriloru loru, candu pentru servitiulu re-
sultandu din presint'a conventiune aru tre-
bui se treca frontariela.

Art. 17. Administratiunile posteloru si
telegrafeloru ambeloru state se voru inti-
ellege in urma in privintia regulamentulu
ce se va stabili pentru servitiulu respectivu
pre liniela loru de ferru in cestiune.

Este inse stipulatu chiaru de acum, ca
institutiunile postale si telegrafice voru fi
puse in armonia cu trebintiele unoru com-
municatiuni regulate.

Art. 18. Administratiunile respective
voru fi obligate de a da si intretiené locali-
tatile necesarie pentru stabilirea officiu-
loru internationale, in statunile intermediare
fissate la art. 7, si pentru locuintiele impie-
gatoriloru, precum si pentru incasarmarea guar-
diloru vamei, politiei si accisulu.

Fia-care din ambele guverne in parti-
cularu se va intiellege directu cu admini-
stratiunea drumuriloru de ferru in ceea ce
privesce intinderea obligatiuniloru mentionate,
mobilarea, incaldirea; luminatulu, ingri-
rile de curatienia de datu differiteloru lo-
calitati a officiuiloru stabilite in gara, pre-
cum si la trebuintia eventuale de locuintia
pentru impiegati.

Se voru intiellege, in fine, asupr'a ce-
stiunei de a se sci pana la ce punctu va
trebul a se despagubi societatile pentru
avansurile facute de dinsele, pentru a re-
spunde obligatiuniloru susu specificate.

Art. 19. Ambele guverne se obliga pre
cátu timpul acest'a va fi permisu de securi-
tatea statulu, a inlesni, in interessulu com-
mune allu comunicatiunei si pre catu va
fi cu potintia, essercitiulu politiei asupr'a
pasporturiloru.

Art. 20. Conventiunea de facia va in-

tra in vigore dupa ce se va aproba de cor-
purile legiutorie respective, si schimbarea
ratificatiuniloru se va face la Bucuresci.

Spre incredintiare, amedoui plenipoten-
tarii au semnatu si au reventito cu si-
gillulu armeloru loru.

Facutu, in intreitu esemplariu la Buc-
uresci, in 19. Maiu 1874.

(Semnatu) Calice. (Semnatu) B. Boerescu

Se certifica conformitatea presentei tra-
ductiuni cu testulu originale in limb'a franceza.

Ministru secretariu de statu la depar-
tamentulu affaceriloru straine.

(Semnatu) B. Boerescu.

Brasiovu, in 26/5. 1874.

Adi se tienu aceea mare dieta sassessa.
Alegatorii deputatulu dietalu Fridericu
Wächter, — intiellege alegatorii sassi, ca-ci
romanii si ungurii, inbracisandu politic'a
passivitatei, se abstienuse de la allegere, —
se adunara in numeru de mai multe sute,
spre ai cere contu pentru ce nu essi si d'in-
sulu alaturea cu collegulu seu Trauschens-
fels d'in partia deachiana? Guvernulu si
partitei carei appartiene dep. Wächter i se
facura grele imputari, mai cu sama d'in
partea „teologiloru.“

Astu-felu se numesce partid'a antigu-
vernamentale d'in Brassiovu, ca-ci are in
fruntea sa si intre membrii sei tota popi-
nea sassessa. Ei pretinsera de la Waechter
ruptu si alesu, ca seu se essa d'in partia
gubernamentale, seu se-si depuna mandatulu.
Waechter apera cu tota puterea cuventulu
seu partid'a carei appartiene, inse cu prea
pucinu effectu, de unde apoi neci nu accepta
finitulu, ci paresi adunarea. Depune-si-va
mandatulu, ori ce va face Waechter sassii
accepta cu mare incordare.

Pre candu sassii se ocupa cu politic'a
loru nationale, pre romani i ocupa alte ca-
lamitati. Cris'a fnantiale in piati'a Brassio-
vulu iea d'in di in di dimensiuni mai mari.
Lassa ca creditulu acestei piatie suferi scar-
bitura forte insemnata prin caderea firmei
grecesci „Manciu“ asiá catu capitalistii sunt
acum forte precauti cui dau banii, — dara
suferira si romanii specialminte grea lovitura,
parte ca multi perdura summe insemnate
la Manciu, parte ca si d'entre d'insii porta vi'o
cátu-va negociulu de schimbu, carele prin
caderea Manciucesiloru devenin ore-si-care
descreditu. Acestei impregiurari se atribue
impregiurarea ca a dou'a forma de bancariu,
firm'a „Demeteru si nepotulu“ inca a insinuatu
fallimentu. Portatorii acestei firme inca era
omeni acreditati in piati'a de aici, — neci
nu se potea altcum, ca-ci dupa lussulu ce
lu portau, dupa armararii si calessele im-
periali cu cari se preambiau, publiculu ju-
decá, ca acesti bancari sunt putredi de
bogati, — deci si-asediau, mai cu sama
romanii, la d'insu, ca la locu siguru, banii
spre fructificare. Dupa cum la Manciucesii
au fostu mai multi sassi, la Demeteru au
fostu mai multi romani ingagiati. Se dice,
cumca la ambii bancari ar fi sufferindu cea
mai simtibila perdere, romanii oieri d'in
Sacelle. Perderea acestoru-a se calcula la
considerabil'a summa de 100,000 fl. Oierii
d'in Sacelle adeca, au usulu, de tom'a
vendu productele economiei loru, si depunu
la bancarii Brassioveni preste érna banii
spre fructificare, ca apoi primever'a scotin-
dui se reincépa negociulu. Multi, cari in
asta primavera aveau de a-si redica banii
de la cadutiile bancari, nepotendu-i ei re-
primi, voru avé se suffere grea lovitura in
negotulu loru. In septeman'a trecuta mai
fallimentara inca doue firme romanesci, in-
tre ai caroru creditori se afla era forte
multi romani. Ba se vorbece, ca de securu,

ca la man'a unui-a d'entre acestoi falliti ar'
fi avendu si fondulu asiá numitu „Iugianu“
fondulu scoleloru romane d'in locu, vro
6,000 mii florinti, cari inca prea usioru
sunt suppusi perderei, d'in cauza ca d'in
partea fallitulu, nu sunt asecurati. In cer-
curi private se facu grele imputari eforiei,
pentru asta negrige — intru administratiu-
nea averei publice. S'au aflatu adeca omeni,
cari pre asiá numita intiellegintia, cum
sunt professorii, advocatii, etc., nu-i suferi-
ra pre la administratiuni de averi beseri-
cesci si scolare, si subtu saut'a toma, ca
nu cum-va aceea se propedesca acelle averi
parte i scossera, parte rarira de prin res-
pectivele eforie si comitete. Acosta intielle-
gintia, are acum'a neplacuta satisfactiune,
ca nu iea parte d'in administratiunea, ca-
rea prin control'a sa minunata pote se scur-
teze pi'a fundatiune a nemuritorulu Iuga
cu o summa atatu de considerabila. Se spune,
inse, ca unii efori de stare buna materiale,
voru acoperi perderea d'in allu loru propriu.
Credemu, cumca astfelu va se si fia! Pre
langa atatea calamitati, se mai afla totu-si
omeni, cari se ocupa pre la noi si cu fan-
tome. O fantoma noua ce cercula prin cre-
rii unoru-a este, ca s'ar immulti prin Bras-
siovu asiá numiti „uneati“ (unitii, ad. ro-
manii gr. cat.), si ca aru ambla cu cugetulu
de a-si face beserica aici-a. Unde-ti trebuie
apoi mai mare calamitate ca acest'a? Eu
nu sciu ca unitii, ar vre aici se se consti-
tuesca in comunitate besericésca, seu ba?
Bine ar fi daca ar face-o, ca-ci atunci s'ar
dá occasiune acelloru-a, — ce e dreptu,
pucinu la numeru, — cari tienu pre uniti
de nu sciu ce lighione straine, ca se intre
in beserica unita, si se se convinga, ca si
romanii uniti cu Rom'a, roga pre D-dieu
intr'o forma ca si romanii uniti cu Tiari-
gradulu, — apoi ar mai fi scutiti unitii de
perplessitati, de a li-se refusá de câte unii
d'in preutii nostrii ortodoxsi de aici ser-
vitiele d-dieesci, d. e. ingropatiunea mor-
tiloru, etc.

Concetatiuniloru mei, li recommendu,
ca se lassamu fantomele de o parte, se in-
cepemu a ne ocupa de causele nostre so-
ciali, cu anima romana si d'in interessu
puru natiunale. Acest'a pretindu imperativu
impregiurările intre cari viciuimu.

Delt'a.

De langa Rupea, in lun'a lui Brataru (Jun.?)

Dle Redactoru!

In 25 lunei trec. se tienu in pretoriulu
scaunulu nostru sub presidiulu inspecto-
rulu scol. d'in fondulu reg. adunarea con-
stitutiva a consiliulu scol. scaunulu la
care a participatu dintre romani: DD, N.
Mircea, G. Spornicu si Sofroniu Scarlanu.
Aici furamu fericiti a audi d'in rostulu Dlui
inspectoru espunerea urmatorieloru date sta-
tistice.

In scaunulu Rupei se afla in presentu
35 scole populare confessionale, d'in aceste
in 16 scole invetiaturele se propunu roma-
nesce in 13 germanesce si in 5 unguresce.
Nr. copiiloru indatorati a frecuentá scol'a a
fostu cu totulu 2,116 fetiori si 980 fetitie
la olalta 3,196. d'entre acesti-a frecuenta
scol'a populara de tote dillela 1,360 fetiori
si 1,186 fete la olalta 2,546. Scol'a de re-
petitiunea 499 fetiori 256 fetitie summa 755.

Scocele populare superioare 23 fetiori si
13 fetitie la olalta 36.

Scola privita 4.

N'au frecuentatu scol'a 152 fetiori 156
fetitie la olalta 308.

Dintre copiii scolari dupa confessiune.

a) de confess. Augustana . . . 2076

„ elevelandica . . . 156

